

§ 8**Översyn tilläggsbelopp och verksamhetsstöd**

Förslag till nytt strukturbidrag för fristående resursskolor samt ny verksamhetsmodell för elever i behov av särskilt stöd i kommunala skolor

Beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att införa ett strukturbidrag från och med 2021-01-01 för fristående skolor som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd. För år 2021 fastställs beloppet till 36 000 kronor inklusive momskompensation per elev och år i grundskolan (inklusive förskoleklass).
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att utforma ett införandeprojekt, inklusive gemensamma rutiner och anvisningar, för den verksamhetsmodell som föreslås i ärendet avseende elever i behov av omfattande särskilt stöd i kommunala skolor.
3. Utbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att utveckla handläggningen av tilläggsbelopp i enlighet med rekommendationerna från den externa granskning som genomförts.
4. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på "Skrivelse om resursskolor" (dnr 1.1.3-9994/2019).

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 2020-05-27, dnr 1.3.2-10624/2019.

I december 2019 initierade utbildningsförvaltningen ett utredningsuppdrag i syfte att se över fördelning av medel inom ramen för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd inom grundskolan. Förvaltningen föreslår utifrån utredningen en rad åtgärder i syfte att stärka förutsättningarna för elever i behov av särskilt stöd, såväl i fristående resursskolor som i kommunala skolor.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar om att ett strukturbidrag införs till fristående resursskolor som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd. Strukturbidraget föreslås vara lika för alla elever och vara en del av det så kallade grundbeloppet, vilket därigenom skapar mer stabila förutsättningarna för resursskolorna.

Förvaltningen föreslår vidare att nämnden beslutar om en förändrad och utökad organisation för elever med omfattande behov av särskilt stöd inom ramen för den kommunala skolverksamheten. Den bärande tanken i förslaget är att elever, i så hög grad det är möjligt, ska få det stöd de behöver på en skola nära hemmet.

I ärendet redovisas också resultatet av en oberoende granskning av den nuvarande handläggningen av tilläggsbelopp. I granskningen konstateras att stadens hantering på en övergripande nivå håller god kvalitet och uppfyller grundläggande rättssäkerhetskrav. I granskningen lämnas rekommendationer till förvaltningen kring utvecklade beslutsmotiveringar, förtydligade riktlinjer och stärkt dialog med fristående skolor. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att utveckla handläggningen i enlighet med dessa rekommendationer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och samordning samt avdelningen för ekonomi och styrning, i samverkan med grundskoleavdelningen, avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa samt kommunikationsenheten. Förvaltningen har haft dialog med stadsledningskontorets juridiska avdelning. Förvaltningen har även fört dialog kring ärendet med en lång rad intressenter, som redovisas i bilaga 1. Ärendet har behandlats i samverkan med de fackliga organisationerna den 9 juni 2020. Ärendet har även behandlats vid funktionshinderrådets sammanträde den 3 juni 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden beslutar att införa ett strukturbidrag från och med 2021-01-01 för fristående skolor som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd. För år 2021 fastställs beloppet till 36 000 kronor inklusive momskompensation per elev och år i grundskolan (inklusive förskoleklass).
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att utforma ett införandeprojekt, inklusive gemensamma rutiner och anvisningar, för den verksamhetsmodell som föreslås i ärendet avseende elever i behov av omfattande särskilt stöd i kommunala skolor.
3. Utbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att utveckla handläggningen av tilläggsbelopp i enlighet med rekommendationerna från den externa granskning som genomförts.

4. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på ”Skrivelse om resursskolor” (dnr 1.1.3-9994/2019).

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilda uttalanden

Isabel Smedberg Palmqvist (L), Sophia Granswed (M), Richard Åkesson (MP), Claes Nyberg (C) och Christian Carlsson (KD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Det är avgörande att varje elev får det särskilda stöd som de behöver i skolan. Varje elev har rätt till en god utbildning och för de elever som behöver särskilda undervisningsgrupper måste det finnas tillgång till platser i sådana. De elever som är i behov av särskilt stöd måste också kunna ha samma valfrihet mellan skolor och huvudmän som alla andra – det måste därför finnas både kommunala särskilda undervisningsgrupper och möjligheter för fristående resursskolor att bedriva sin verksamhet långsiktigt.

Vi är stolta över den utbyggnad av det kommunala system för särskilt stöd som utbildningsnämnden nu fattar beslut om. Den nya modellen säkerställer att elever i kommunala skolor får det stöd de behöver - på skolan, i stadsdelen och i högspecialiserade centrala grupper.

De fristående resursskolornas verksamhet är oerhört viktig för elever som har behov av den - ett behov som inte är tillfälligt utan omfattar både de elever som redan har plats i fristående resursskolor och kommande elever. Eftersom de enbart tar emot elever med behov av särskilt stöd ökar skolans kostnader, till exempel på grund av många små undervisningsgrupper. Det strukturbidrag till fristående resursskolor som nämnden nu fattar beslut om kommer att ge de fristående resursskolorna ekonomiska förutsättningar att bedriva en långsiktig verksamhet.

Kadir Kasirga (S) och Cecilia Herrström (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

I juni 2017 fick utbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en samlad och långsiktig strategi för utveckling av stadens verksamhet gällande kommunövergripande SU-grupper, CSI, centrala grupper med särskilda inriktningar. Det huvudsakliga syftet med framtagandet av strategin var att utveckla stadens arbete med elever i behov av särskilt stöd och säkerställa att

elever får det stöd de har rätt till enligt skollagen. I befintlig CSI-strategi framgår att särskilda undervisningsgrupper kan organiseras på den egna skolan, i lokal samverkan mellan skolor och kommunövergripande. Det är välkommet att denna inriktning nu preciseras och utvecklas i och med det som utredningen benämner RSI, regionala särskilda undervisningsgrupper.

Vi välkomnar förvaltningens gedigna utredning och ställer oss bakom förslagen men vill samtidigt göra ett antal medskick. I ärendet framgår att samtliga förslag avseende nytt system för särskilda undervisningsgrupper ska rymmas inom befintlig budget och att de inte innebär någon merkostnad. Detta har vi svårt att se. Naturligtvis är det viktigt med god kostnadskontroll, men en större omorganisation och ökad verksamhet, med ökade krav på rektorer, grundskolechefer och lärare, torde rimligen också innebära ökade kostnader. Och det med rätta. Detta gäller en grupp elever som staden måste satsa både resurser och tid på.

Lägger man därtill till det nya strukturbidraget till de fristående resursskolorna framstår det som icke trovärdigt att denna reform inte ska få kosta pengar. En ökning av kostnaderna om 23,5 miljoner kronor per år för enbart strukturbidraget är inte en oansenlig summa för en förvaltning som i år hade ett sparkrav på 50 miljoner kronor. I ljuset av den urusla skolbudgeten för innevarande år är det förstående att den borgerliga majoriteten inte vill medge att ökad verksamhet också kostar pengar. Vi anser att genomförandet av utredningens förslag bör följas av erforderliga tillskott i budget.

Vidare vill vi lyfta en fråga som enbart berörs kort i utredningen. Det handlar om implikationerna på längre sikt. Vi ser nu en utveckling som styr mot fler resursskolor, både kommunala och fristående. Det är, som likvärdighetsutredningen uttrycker det, inte en odelat positiv utveckling. Vi anser att det är viktigt att förslagen inte ställs i motsättning mot att stärka det generella utbildningssystemet. Det är grundläggande att även fortsättningsvis ha ett inkluderande förhållningssätt och vi vill betona vikten av att varje skola aktivt utvecklar den ordinarie undervisningen på ett sådant sätt att den möter fler elevers olika behov.

Ytterligare en risk som bara berörs summariskt handlar om förhållandet till andra kommuner. För resursskolor i kranskommunerna kan införandet av ett strukturbidrag göra att stockholmselever anses mer attraktiva jämfört med elever från skolans lägeskommun. Det skulle kunna få en utträngningseffekt och leda till ökad pendling samtidigt som

strukturbidraget inte kommer stockholmsleven till del utan går in i skolans totala budget. Vi anser det därför ytterst viktigt med fortsatt dialog med övriga kommuner i Stockholms län för att undvika att stockholms elever missgynnas eller att Stockholms skattebetalare subventionerar andra kommuners elever eller för den delen de fristående skolorna.

Det är också angeläget att säkerställa att systemet inte utnyttjas. Vi oroas över det faktum att flera av resursskolornas huvudmän i enkätsvar till utredningen gjort beräkningar över sina generella kostnader som ligger klart över skolornas historiska faktiska kostnader. Detta faktum skulle kunna tolkas som att huvudmännen överdrivit sina kostnader, möjligen i syfte att driva upp strukturbidragets storlek. Vi är därför tacksamma att utbildningsförvaltningen gjort en grundlig utredning med egna beräkningar. I utredningen står också att ett högt strukturbidrag riskerar att skapa ekonomiska incitament att utöka verksamheten med fler elever vars behov av stöd inte är lika omfattande. Vi anser att utredningen landar i rimliga slutsatser kring strukturbidragets storleksnivå men att detta bör följas upp och utvärderas kontinuerligt.